

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

BOSWEG 4

TE BEMELEN

GEMEENTE MARGRATEN

Project: MAR.WAL.ECO1
Rapportnummer: 09041252
Status: Eindrapportage
Datum: 23 april 2010
Opdrachtgever: Dhr. Romme
p/a Dhr. R. Blaauw
Postbus 30117
3001 DC Rotterdam
Contactpersoon: Vandewall Planologisch Advies bv
Dhr. C. Vandewall
Sint Maartenslaan 26
6221 AX Maastricht
Tel. 043 - 3217613

Uitvoerder: Econsultancy bv
Rapenstraat 2
5831 GJ Boxmeer
Tel. 0485 - 581818
Fax 0485 - 581810
Mail Boxmeer@Econsultancy.nl
Opsteller: Ing. M. Koen
Paraaf:
Kwaliteitscontroleur: Ir. J. Mos
Paraaf:

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingreep	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Vogels	3
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen	5
5.5	Libellen en dagvlinders	6
5.6	Vaatplanten	6
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
6.1	Flora- en faunawet	7
6.2	Algemene zorgplicht	9
6.3	Gebiedsbescherming	9
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	10

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de heer Romme, via Vandewall Planologisch Advies bv, opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna aan de Bosweg 4 te Bemelen in de gemeente Margraten.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving (o.a. Natura 2000) zijn beschermd, of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) of de Provinciale Ontwikkelingszone Groen (POG).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een bureauonderzoek en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen in de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of nabij de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen en protocollen. In dat kader verklaart Econsultancy ten behoeve van de onderzoekslocatie niet eerder betrokken te zijn geweest voor ecologische advisering of ecologisch onderzoek.

Voor zover bij de opdrachtgever bekend, is er niet eerder ecologisch onderzoek op de onderzoekslocatie uitgevoerd.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese wetgevingen ten aanzien van de soortbescherming zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet. De gebiedsbescherming is vastgelegd in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998. Hiermee heeft Nederland de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snelesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken, wordt er in Nederland gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Verder worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 870 \text{ m}^2$) is gelegen aan de Bosweg 4 te Bemelen in de gemeente Margraten (zie bijlage 1). De onderzoekslocatie is kadastraal bekend gemeente Bemelen, sectie A, nummer 748.

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 69 B (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 181.640$, $Y = 317.485$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 181/317.

De onderzoekslocatie betreft een perceel dat is bestemd tot "Agrarisch gebied met landschappelijke en/of natuurlijke waarden" met een voormalige stenen paardenstal. Het perceel is altijd in agrarisch gebruik geweest. De voormalige stenen paardenstal, voorzien van een zadeldak met dakpannen, is volledig in gebruik als recreatiewoning en opslag. De stal/recreatiewoning heeft geen spouwmuur, maar naar verwachting wel een zolder. Het gebruik van de zolder is onbekend, omdat tijdens het veldbezoek de stal/recreatiewoning niet toegankelijk was, waardoor er geen inspectie van de zolder heeft kunnen plaats vinden. De onderzoekslocatie bestaat verder uit een licht hellende voormalige kleine ponyweide (gras) met een open stalletje en enkele struiken langs de perceelsgrenzen.

De directe omgeving bestaat uit vrijstaande woningen met ruime (groene) tuinen, kleine boomgaarden, paardenbakken en bos.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

Natura 2000

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Het bos ten oosten van de onderzoekslocatie, op circa 80 meter afstand, maakt deel uit van het Natura 2000-gebied 'Bemelerberg & Schiepersberg'.

Ecologische Hoofdstructuur

De onderzoekslocatie ligt niet in een kerngebied, verbingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. Het ten oosten van de Bosweg gelegen bosgebied en grasland maakt deel uit van de EHS.

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en te verwachten ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om de stal/recreatiewoning, waarop een wijzigingsbevoegdheid naar recreatiewoning zit, inpandig te verbouwen. Wat de interne verbouwing exact inhoudt, is vooralsnog onbekend. Het overige deel van het perceel, de voormalige kleine ponyweide (gras) krijgt de bestemming tuin, maar blijft nagenoeg in de huidige staat behouden. Mogelijk zullen er wel normale onderhoudswerkzaamheden op het perceel plaatsvinden, zoals kleine snoeiwerkzaamheden. Deze vallen echter niet onder ruimtelijke ingrepen, zoals bedoeld voor het laten uitvoeren van deze quickscan flora en fauna in het kader van de bestemmingsplanwijziging. Wel dient ten alle tijden de Flora- en faunawet inclusief zorgplicht in acht te worden genomen.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen op de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Limburg geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom geen uitsluitsel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied, maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 19 april 2010. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Gedurende het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezige habitat.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

De provincie Limburg heeft in het kader van de broedvogelinventarisatie soorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan de landelijk ernstig bedreigde soorten, de Rode Lijstsoorten, wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door kritische soorten (aandachtsoorten), schaarse soorten en algemene soorten. De groep "algemene soorten" bevat ook soorten die niet algemeen zijn, zoals bijvoorbeeld gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw. Het betreft moeilijk te onderzoeken soorten, waarbij de waarde van de verkregen gegevens in geen verhouding staat tot de inspanningen die nodig zijn voor het verzamelen van goede gegevens. Van deze soorten worden geen kwantitatieve gegevens verzameld, wel wordt onderzocht of ze in een kilometerhok voorkomen.

Uit de Natuurgegevens Provincie Limburg 1983-2009 met betrekking tot broedvogels blijkt dat de bebouwde kom van Bemelen, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op broedvogels. Bij de broedvogelinventarisatie in 2009, zijn binnen de bebouwde kom van Bemelen of in de directe nabijheid van de onderzoekslocatie territoria gekarteerd van zwarte roodstaart, grote bonte specht, boomklever, boomkruiper, vuurgoudhaantje, grote lijster holenduif, ekster en zwarte kraai. De gekarteerde territoria hebben geen betrekking op de onderzoekslocatie. Onder de categorie "algemene soorten" zijn binnen het kilometerhok, waarin Bemelen is gelegen, onder andere ook de Rode Lijst soorten huismuis, boerenzwaluw en huiszwaluw waargenomen.

● Rode Lijst soorten:	5	(14 territoria)
● Aandachtsoorten:	6	(22 territoria)
● Schaarse soorten:	21	(69 territoria)
Algemene soorten:	26	

soort	aantal
● Grauwe Vliegenvanger	5
● Groene Specht	3
● Kneu	4
● Patrijs	1
● Spotvogel	1
● Geelgors	8
● Boomklever	4
● Boomkruiper	4
● Braamsluiper	2
● Buizerd	2
● Ekster	4
● Glanskop	1
● Grasmus	7
● Grote Bonte Specht	4
● Grote Lijster	1
● Holenduif	5
● Meerkooit	1
● Vuurgoudhaantje	1
● Waterhoen	1
● Zwarte Kraai	6
● Zwarte Roodstaart	4

Figuur 1: gekarteerde broedvogels binnen kilometerhok 181/317

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok goed is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Er wordt aangegeven dat er in het kilometerhok 2 soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen. Uit de gegevens van de provincie Limburg blijkt echter dat er binnen het betreffende kilometerhok 8 Rode Lijst soorten waargenomen. Het verschil in aantallen heeft mogelijk te maken met de verschillen in jaar van inventarisatie en de intensiteit van de inventarisatie.

De stal/recreatiewoning beschikt over enkele openingen in het dak waar vogelsoorten als huismus, zwarte roodstaart en witte kwikstaart nestgelegenheid kunnen vinden. Ook onder de dakpannen van de stal zijn toegankelijke ruimtes voor huismus aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn echter geen huismussen op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie waargenomen. Aangezien huismussen jaarrond in de directe omgeving van de nestlocatie te vinden zijn en het veldbezoek tijdens het broedseizoen heeft plaatsgevonden, is het, omdat er geen huismus is waargenomen, niet te verwachten dat de stal/recreatiewoning een nestfunctie heeft voor huismus. De struiken rond het perceel bieden nestgelegenheid aan soorten als merel, roodborst, heggenmus, winterkoning, staartmees en zwartkop. Tijdens het veldbezoek zijn staartmees en boomkruiper waargenomen. Naar verwachting zullen deze soorten in de directe omgeving broeden.

De directe omgeving, inclusief de onderzoekslocatie, vormt geschikt habitat voor steenuil. De steenuil is opgenomen in de Rode Lijst 2004 van bedreigde vogelsoorten, met als status kwetsbaar. Op de locatie zijn geen sporen als uitwerpselen, braakballen of ruiveren aangetroffen. Daarbij is op de onderzoekslocatie geen nestmogelijk voor steenuil aanwezig. Het is echter niet uit te sluiten dat de onderzoekslocatie incidenteel wordt bezocht door steenuil om te foerageren. Doordat de ingreep enkel betrekking heeft op de stal/recreatiewoning en het geringe oppervlak van de voormalige ponyweide is verstoring ten aanzien van een (potentieel) leefgebied van steenuil niet aan de orde. De directe omgeving biedt meer en kwalitatief beter foerageerhabitat dan dat op de onderzoekslocatie aanwezig is.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, kauw en huismus, maar ook ransuilen, maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, of de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Volgens het cursusdictaat "Vleermuizen en Planologie" (*Limpens et al., 2009*) is de onderzoekslocatie gelegen in een gebied waar de volgende vleermuissoorten potentieel kunnen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, bosvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, vale vleermuis, watervleermuis, meervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, Bechstein's vleermuis, baardvleermuis en Brandt's vleermuis.

Volgens de gegevens uit de NHGL Werkatlas zoogdieren in Limburg (*Huizenga et al., 2005*) zijn binnen enkele kilometers van de onderzoeklocatie baardvleermuis, watervleermuis, franjestaart, ingekorven vleermuis, meervleermuis, vale vleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootvleermuis, gewone dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis waargenomen.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De stal/recreatiewoning op de onderzoekslocatie is weinig geschikt als vaste rust- of verblijfplaats voor vleermuizen. Er zijn geen spouwmuren aanwezig, waar vleermuizen gebruik van kunnen maken. Wel zijn er enkele openingen tussen de dakrand en de buitenmuur aanwezig, die mogelijk toegang bieden tot de zolderruimte.

In hoeverre dit geschikt is voor vleermuizen als gewone grootoorvleermuis kon tijdens het veldbezoek, wegens ontoegankelijkheid van de stal/recreatiewoning niet worden vastgesteld. Op de onderzoekslocatie zijn geen bomen aanwezig, waarin geschikte holtes aanwezig (kunnen) zijn.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

In de directe omgeving van de onderzoekslocatie zijn woningen en bomen aanwezig, die potentiële verblijfplaatsen vormen voor vleermuizen. Eventuele verblijfplaatsen hierin ondervinden vanwege afstand tot de onderzoekslocatie en de aard van de ingreep geen hinder van de ingreep op de onderzoekslocatie.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal, gelet op het aanwezige habitat, mogelijk door enkele in de omgeving verblijvende vleermuizen als gewone dwergvleermuis worden gebruikt om een deel van de avond te foerageren. Het aanwezige kleinschalige foerageerhabitat op de locatie blijft behouden. De meeste in de omgeving verblijvende vleermuizen zullen naar verwachting foerageren in het bosgebied ten oosten van de onderzoekslocatie.

Vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Op de onderzoekslocatie zijn geen potentiële vliegroutes of mogelijke onderdelen hiervan aanwezig. Verstoring ten aanzien van deze functie is niet aan de orde.

5.3 Overige zoogdieren

Volgens de gegevens uit de Werkatlas zoogdieren in Limburg (*Huizenga et al., 2005*) zijn binnen het kilometerhok, waarin de onderzoekslocatie is gelegen, de volgende (beschermde) grondgebonden zoogdieren waargenomen: egel*, mol*, gewone bosspitsmuis*, dwergspitsmuis*, huisspitsmuis*, haas*, konijn*, eekhoorn, hamster, rosse woelmuis*, ondergrondse woelmuis*, veldmuis*, aardmuis*, woelrat*, bosmuis*, eikelmuis, wezel*, boommarter, steenmarter, das, vos* en ree*. Voor de soorten met een asterisk (*) geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie vormt, vanwege de kleinschaligheid, voornamelijk geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren als egel, konijn, rosse woelmuis en huisspitsmuis. Dergelijke dieren kunnen schuilgelegenheid vinden onder de struiken langs de perceelranden. De ingreep heeft geen dusdanige betrekking op het groen op de locatie, waardoor dat er sprake zou zijn van ernstige verstoring. Daarbij geldt voor de te verwachten soorten een vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkeling.

Het voorkomen van streng beschermde zoogdieren als steenmarter is tijdens het veldbezoek niet vastgesteld en eveneens niet waarschijnlijk. De stal/recreatiewoning biedt geen toegangsmogelijkheden aan een soort als steenmarter, waardoor de aanwezigheid van een vaste verblijfplaats van deze beschermde soort op de onderzoekslocatie kan worden uitgesloten.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens de Herpetofauna van Limburg (*Buggenum et al., 2009*) en gegevens van RAVON zijn binnen het kilometerhok, waarin de onderzoekslocatie is gelegen, de volgende (beschermde) soorten waargenomen: alpenwatersalamander, kleine watersalamander*, vroedmeesterpad, geelbuikvuurpad, gewone pad*, bruine kikker*, bastaardkikker*, hazelworm, levendbarende hagedis en muurhagedis (uitgezet). Voor de soorten met een asterisk (*) geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De onderzoekslocatie betreft dusdanig geschikt landhabitat, dat algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad incidenteel kunnen worden aangetroffen. Op de onderzoekslocatie kunnen deze soorten beschutting vinden onder de aanwezige vegetatie. Doordat wateroppervlakten als beken, sloten en vijvers op de onderzoekslocatie ontbreken zijn voortplantingsmogelijkheden voor amfibieën en het voorkomen van vissen uitgesloten.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De onderzoekslocatie vormt geen geschikt habitat voor reptielen. Doordat de locatie is gelegen nabij een bos- en natuurgebied waar hazelworm en levendbarende hagedis voorkomen, is het echter nooit uitgesloten dat een zwervend individu incidenteel op de onderzoekslocatie kan worden aangetroffen. Doordat de onderzoekslocatie niet binnen het kerngebied van de soorten valt, het habitat niet optimaal is en een zeer gering oppervlak heeft, is het uit te sluiten dat er een bestaande populatie aanwezig is. Daarbij heeft de ingreep enkel betrekking op de stal/recreatiewoning, waardoor een eventueel aanwezig individu geen verstoring zal ondervinden.

5.5 Libellen en dagvlinders

In de periode 1977 tot 2003 zijn geen beschermde libellen- en juffersoorten waargenomen op of in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (*Hermans et al., 2004*). Voor libellen geldt overigens dat aanwezigheid van water nodig is ter voortplanting. Gezien het ontbreken hiervan kan worden gesteld dat deze soortgroep niet in staat is zich in de huidige situatie te vestigen.

In de periode 1990 tot 1999 zijn tevens geen populaties aangetroffen van beschermde dagvlindersoorten in de directe omgeving van de onderzoekslocatie (*Akkermans et al., 2001*). Beschermde dagvlinders stellen specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Het is uitgesloten dat er binnen de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig is voor een (deel)populatie van een beschermde dagvlindersoort.

5.6 Vaatplanten

De provincie Limburg heeft alle gekarteerde plantensoorten verdeeld over groepen met verschillende natuurwaarde. Aan beschermde soorten (Flora- en Faunawet soorten) wordt de grootste waarde toegekend, gevolgd door bedreigde soorten (Limburgse Lijstsoorten) en schaarse soorten. Uit de Natuurgegevens Provincie Limburg 1983-2009 met betrekking tot vaatplanten blijkt dat de bebouwde kom van Bemelen, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt, onvolledig is onderzocht op beschermde planten. Volgens de kartering in de periode 1991-1997, zijn binnen het betreffende kilometerhok 140 schaarse soorten, waarvan 97 Limburgse Lijst soorten, waargenomen. Van de 140 soorten hebben 12 plantensoort een bij wet beschermde status. Het betreft de soorten: bergnachtorchis, daslook, gewone vogelmelk*, grasklokje*, grote kaardenbol*, grote keverorchis, gulden sleutelbloem, kleine maagdenpalm*, rapunzelklokje, ruig klokje, slanke sleutelbloem* en wilde marjolein. Voor de soorten met een asterisk (*) geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

De groeiplaatsen van de gekarteerde beschermde plantensoorten hebben geen betrekking op de onderzoekslocatie of de directe omgeving. De waarnemingen hebben voornamelijk betrekking op de natuur- en bosgebieden in de directe omgeving.

Gezien het huidige gebruik van de onderzoekslocatie als paardenweide, is het niet te verwachten dat er beschermde plantensoorten op de locatie te vinden zijn. De aanwezigheid van water, de zuurgraad van de bodem, de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is.

Vanwege de specifieke eisen die de meeste beschermde soorten stellen aan de groeiomstandigheden zijn beschermde vaatplanten, waarvoor geen vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling geldt, op de onderzoekslocatie niet te verwachten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten waargenomen, hierbij is tevens gelet op muurvegetatie. Doordat de ingreep daarnaast enkel betrekking heeft op de stal/recreatiewoning, is in dit geval geen sprake van verstoring van (beschermde) vaatplanten.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Hierin worden vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten beschermd. De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Bij een quickscan flora en fauna wordt in beeld gebracht of er vaste rust- of verblijfplaatsen aanwezig zijn van de soorten uit de verschillende beschermingscategorieën. Vervolgens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep verstorend werkt op deze soorten.

De exacte aard van de voorgenomen ingreep met betrekking tot de stal/recreatiewoning en het moment van uitvoering hiervan is vooralsnog onbekend, waardoor overtreding ten aanzien van broedvogels en mogelijk vleermuizen (vooralsnog) niet op voorhand is uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, de aard van de ingreep of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Voor het overige perceel gedeelte (voormalige ponyweide) zijn eveneens, door het ontbreken van geschikt habitat en/of verblijfindicaties, de aard van de ingreep of door een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkeling, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de Flora- en faunawet.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen.

Nesten van huismus, steenuil, sperwer, ransuil, boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, ooievaar, oehoe, roek, slechtvalk, wespindief en zwarte wouw zijn het gehele jaar beschermd. Het betreffen soorten uit de beschermingscategorieën 1 t/m 4 van de aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen (*Dienst Regelingen, 25 augustus 2009*). De nestplaats, bomengroep of boomholte van een deel van deze soorten worden ook buiten het broedseizoen gebruikt. Een ander deel van deze soorten maken enkel gebruik van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid, of maken ieder jaar gebruik van hetzelfde nest (of dezelfde nestlocatie). Daarnaast is er een aantal soorten waarvan de nesten niet jaarrond beschermd zijn, ondanks dat de soort ieder jaar op dezelfde plek terugkeert om te broeden. Van deze soorten wordt verondersteld dat ze over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Voorbeelden hiervan zijn spechtensoorten, huiszwaluw, boerenzwaluw, ekster, bosuil, torenvalk en hollenbroeders als boomkruiper, koolmees en bonte vliegenvanger.

Wanneer de ingreep geen betrekking heeft op het dak, dan is verstoring ten aanzien van broedvogels en daarmee overtreding van de wetgeving niet aan de orde. Heeft de ingreep wel betrekking op het dak of worden er toch struiken verwijderd, dan dient er rekening te worden gehouden met het broedseizoen.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat, indien de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd en/of beplanting buiten het broedseizoen wordt verwijderd, geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. In de Flora- en faunawet wordt geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Globaal kan voor het broedseizoen de periode maart tot half augustus worden aangehouden. Geldend is echter de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen. Het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden, kan in dit geval eveneens voorkomen dat er onnodige verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: "het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort". Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen (vliegroutes) en de foerageergebieden bescherming genieten.

Vleermuizen zijn streng beschermd omdat dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven. Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven.

Verblijfplaatsen

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de geschiktheid van de stal/recreatiewoning als verblijfplaats en vervolgens over het mogelijke gebruik ervan door vleermuizen. Gelet op de omvang en de minimale mogelijke toegangsmogelijkheden van de intern te verbouwen stal/recreatiewoning is het niet te verwachten dat het een vaste rust- of verblijfsfunctie heeft voor vleermuizen. Wanneer de potentiële verblijfsmogelijkheden aanwezig blijven of uit een inspectie blijkt dat er geen sprake is van toegang tot de zolder, dan is verstoring ten aanzien van vleermuizen en daarmee overtreding van de wetgeving niet aan de orde.

Indien uit een inspectie blijkt dat de zolder geschikt en toegankelijk is voor vleermuizen, en daarbij deze potentiële verblijfplaats door de verbouwing verdwijnt, dan dient een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen meer uitsluitsel te geven over het mogelijke gebruik van de stal/recreatiewoning door vleermuizen. In dit geval zal een aanvullend onderzoek bestaan uit een aantal korte inspecties gedurende de periode mei - september.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de te verwachten grondgebonden zoogdieren en amfibieën geldt een algehele vrijstelling van de Flora en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden op de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen.

In het kader van de algemene zorgplicht zijn er ten aanzien van de voorgenomen ingreep geen soort specifieke maatregelen nodig. Wel dient er bij het eventueel verwijderen van bijvoorbeeld beplanting in een later stadium rekening te worden gehouden met mogelijk aanwezige algemene soorten als egel, konijn, gewone pad en bruine kikker.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten. Bij een toetsing aan de Natuurbeschermingswet spelen vaak andere facetten mee, zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied.

Voor de EHS en de POG geldt geen externe werking. Aangezien het plangebied niet is gelegen in of aangrenzend aan een gebied dat behoort tot de EHS of POG, is aantasting niet aan de orde. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (o.a. Natura 2000) is, vanwege de afstand en de aard van de ingreep, niet aan de orde.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de heer Romme, via Vandewall Planologisch Advies bv, een quickscan flora en fauna uitgevoerd aan de Bosweg 4 te Bemelen in de gemeente Margraten.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens om de stal/recreatiewoning, waarop een wijzigingsbevoegdheid naar recreatiewoning zit, in pandig te verbouwen. Wat de interne verbouwing exact inhoud in houdt, is vooralsnog onbekend. Het overige deel van het perceel, de voormalige kleine ponyweide (gras) krijgt de bestemming tuin, maar blijft nagenoeg in de huidige staat behouden. Mogelijk zullen er wel normale onderhoudswerkzaamheden op het perceel plaatsvinden, zoals kleine snoeiwerkzaamheden. Deze vallen echter niet onder ruimtelijke ingrepen, zoals bedoeld voor het laten uitvoeren van deze quickscan flora en fauna in het kader van de bestemmingsplanwijziging.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De intern te verbouwen stal/recreatiewoning kan onderkomen bieden aan broedvogels als zwarte roodstaart, witte kwikstaart en huismus. Door het ontbreken van huismussen tijdens het veldbezoek, is deze soort op de locatie niet als broedvogel te verwachten. De beplanting langs de perceelsranden op de onderzoekslocatie biedt broedgelegenheid aan (algemene) zangvogels. Incidenteel kan de onderzoekslocatie worden bezocht door steenuil. De intern te verbouwen stal/recreatiewoning is mogelijk geschikt voor vleermuizen als potentiële vaste rust- of verblijfplaats. Binnen de onderzoekslocatie kunnen foeragerende vleermuizen worden waargenomen. Incidenteel kunnen op de locatie algemene grondgebonden zoogdieren (egel en konijn) en amfibieën (bruine kikker en gewone pad) worden aangetroffen. Dit zelfde geldt voor een zwervende individuele hazelworm. Voor de overige soorten uit de verschillende soortgroepen vormt de onderzoekslocatie geen geschikt habitat of zijn deze op grond van bekende verspreidingsgegevens of het ontbreken van verblijfindicaties niet te verwachten.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Indien van toepassing kan schade aan broedvogels worden voorkomen door werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of beplanting buiten het broedseizoen te verwijderen. Het (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van een broedgeval voor aanvang van de werkzaamheden, kan in dit geval eveneens voorkomen dat er onnodige verstoring van broedvogels plaatsvindt.

In het kader van de algemene zorgplicht zijn er ten aanzien van de voorgenomen ingreep geen soort specifieke maatregelen nodig. Wel dient er bij het eventueel verwijderen van bijvoorbeeld beplanting in een later stadium rekening te worden gehouden met mogelijk aanwezige algemene soorten als egel, konijn, gewone pad en bruine kikker.

Gebiedsbescherming

De EHS en POG zullen niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Externe werking op overige beschermde natuurgebieden (o.a. Natura 2000) is niet aan de orde.

Noodzaak tot nader onderzoek

Indien uit een inspectie blijkt dat de zolder van de stal/recreatiewoning geschikt en toegankelijk is voor vleermuizen, en deze potentiële verblijfplaats door de verbouwing verdwijnt, dient een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen meer uitsluitsel te geven over het mogelijke gebruik van de stal/recreatiewoning door vleermuizen. In dit geval zal een aanvullend onderzoek bestaan uit een aantal korte inspecties gedurende de periode mei - september.

Noodzaak ontheffingsaanvraag Flora- en faunawet artikel 75c

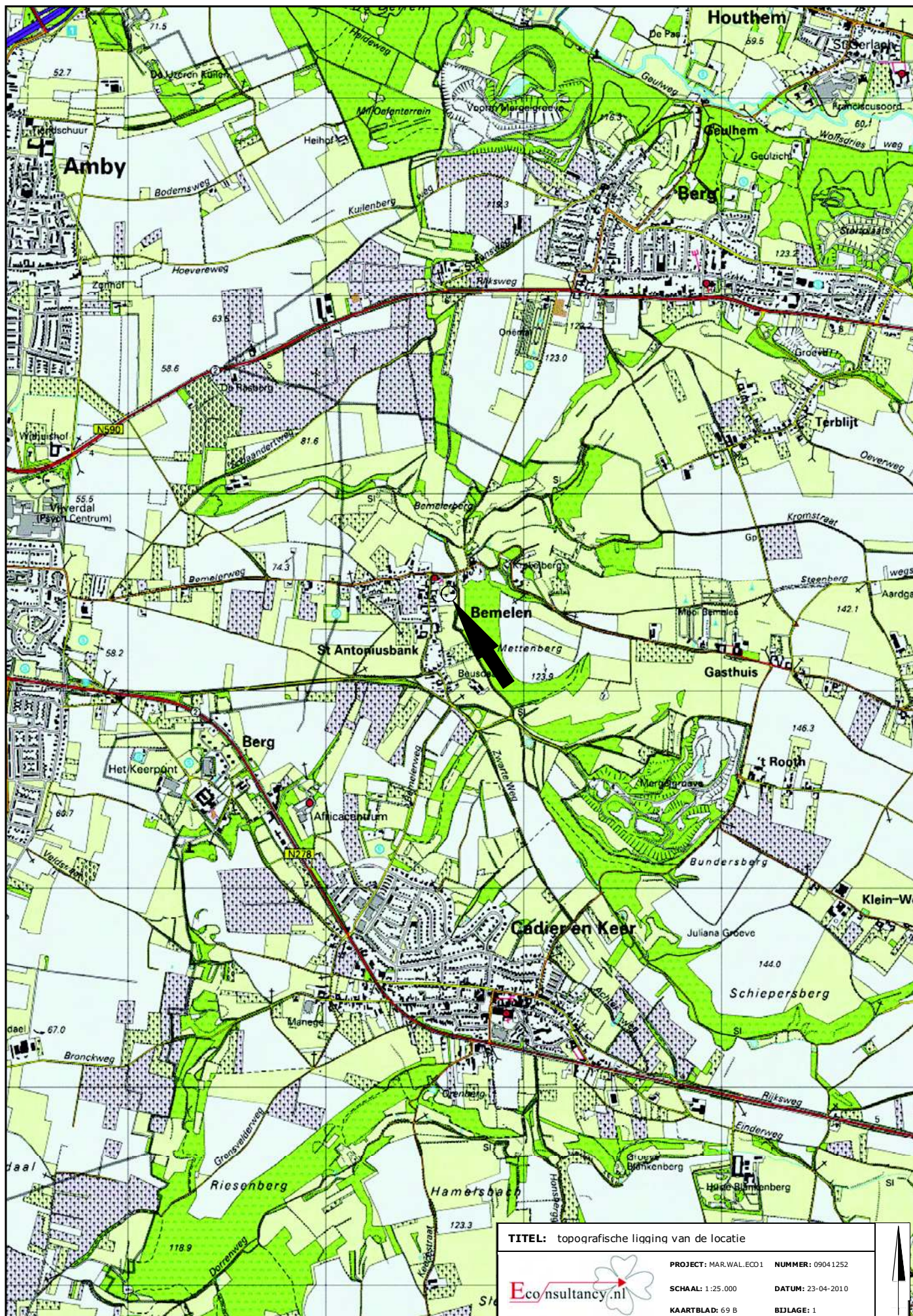
Indien uit een mogelijk aanvullend onderzoek blijkt dat zich op de stal/recreatiewoning een verblijfs-functie heeft en deze door de verbouwing, is er sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. Om juridische zekerheid te verkrijgen kunnen de maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan vooraf door Dienst Regelingen worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

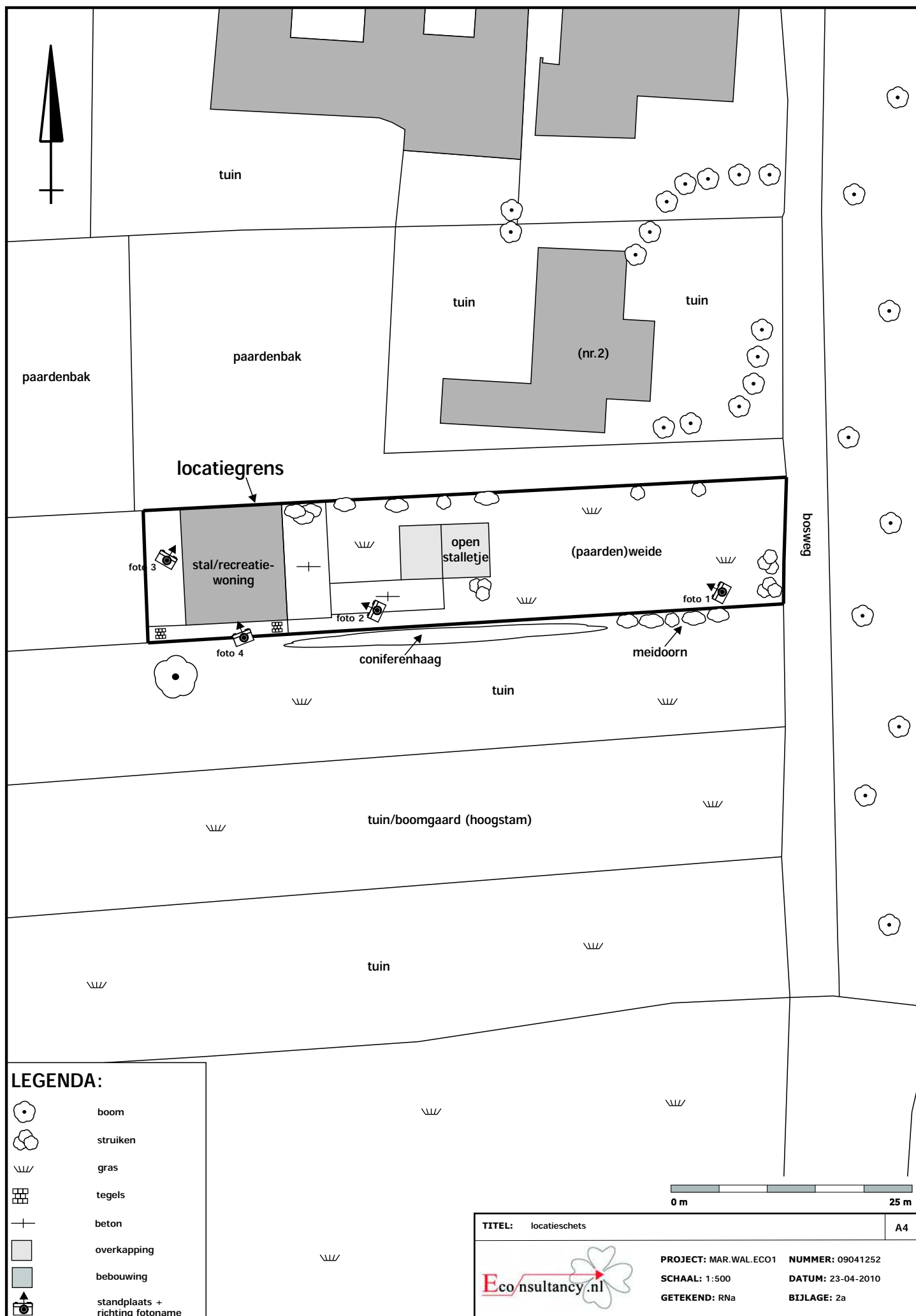
Tabel I geeft een samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstoring	Nader onderzoek	Ontheffingsaanvraag(*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	mogelijk	nee	nee	indien van toepassing: nestgelegenheden buiten broedseizoen verwijderen of controle op broedgeval
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	mogelijk	mogelijk	mogelijk	afhankelijk van: 1. geschiktheid en toegankelijk van zolder, 2. aard van verbouwing, 3. mogelijk aanvullend onderzoek
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee	nee	nee	-
Grondgebonden zoogdieren		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Reptielen		nee	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen worden goedgekeurd middels een ontheffingsaanvraag.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. onderzoeklocatie met o.a. kleine paardenweide

Foto 2. intern te verbouwen stal/recreatiewoning

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. opening in dak, geschikte broedplaats voor soort als zwarte roodstaart

Foto 4. opening tussen muur en dakrand, geschikt voor soort als gewone grootoorvleermuis

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Akkermans R.W., Pahlplatz R.A.J., Veling K. (2001). "Dagvlinders in Limburg, verspreiding en ecologie 1990-1999". Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Beersma, P. & W. en A. van den Burg, Steenuilen, Roodbont BV, november 2007.
- Buggenum, H.J.M. van, R.P.G. Geraerds & A.J.W. Lenders (redactie), 2009. Herpetofauna van Limburg. Verspreiding en ecologie van amfibieën en reptielen in de periode 1980 - 2008. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON)(redactie) 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. - Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dienst Regelingen, aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet, augustus 2009.
- Hermans J.T., Akkermans R.W., Mertens F, Weele J. van der & Heijligers H.W.G. 2004. Werkatlas libellen in Limburg. 2^e. inventarisatiegegevens periode 1977-2003. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Huizinga C.E., L.S.G.M. Verheggen, R.W. Akkermans, 2005. Werkatlas Zoogdieren in Limburg. Stichting Natuurpublicaties Limburg, Roermond.
- Hustings F., van der Coelen J., van Noorden B., Schols R. & Voskamp P. 2006. Avifauna van Limburg. Stichting natuurpublicaties Limburg, Maastricht.
- Hustings, F., Borggreve C., van Turnhout C. & Thissen J. 2004. Basisrapport voor de Rode Lijst Vogels volgens Nederlandse en IUCN-criteria. SOVON-onderzoeksrapport 2004/13. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen.
- Heusden, W.R.M. van & Vreugdenhil, S.J., 2008. Handreiking Flora- en faunawet. Dienst Landelijk Gebied.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H., Regelink, J. & Koelman, R. (2009). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging VZZ.
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

INTERNET

- www.limburg.nl (natuurgegevens provincie Limburg)
- www.minInv.nl (natuurwetgeving)
- www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
- www.telmee.nl (waarnemingen van vrijwilligers)
- www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Europese natuurwetgeving is in Nederland, op het gebied van de soortbescherming, uitgewerkt in de Flora- en faunawet. Deze wet heeft tot doel alle in Nederland in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen en in stand te houden. Om dit doel te bereiken, bevat de wet een aantal verbodsbepalingen (zie tabel I). Hierbij wordt het zogenaamde “nee, tenzij...” principe gehanteerd. Dit wil zeggen dat activiteiten met een (potentieel) schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn (“nee”). Van dit verbod kan echter onder voorwaarden (“tenzij”) afgeweken worden door ontheffingen of vrijstellingen. Onder “activiteiten” worden alle activiteiten in het kader van de ruimtelijke ontwikkeling of inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik verstaan. Voorbeelden hiervan zijn de sloop van gebouwen, de ontwikkeling van woonwijken en bedrijventerreinen, dempen van wateren, maar ook natuurontwikkelingsprojecten. Alle activiteiten moeten getoetst worden op hun effecten op aanwezige en mogelijk aanwezige beschermde planten- diersoorten.

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

De Flora- en faunawet maakt onderscheid in een drietal beschermingscategorieën. Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria. Voor vogels is een aparte categorie.

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voorbeelden zijn: ree, haas konijn, egel, bruine kikker, gewone pad, wijngaardslak, brede wespenorchis, grote kaardenbol
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium ‘doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort’ (‘lichte toets’). Voorbeelden zijn: eekhoorn, steenmarter, kleine modderkruiper, gele helmblom, steenbreekvaren, tongvaren
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang. Voorbeelden zijn: das, waterspitsmuis, alle vleermuissoorten, rugstreeppad, boomkikker, kamsalamander

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

De Natuurbeschermingswet 2005 heeft tot doel bijzondere natuurgebieden in Nederland te beschermen en in stand te houden. De wet omvat onder andere de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Doordat de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn beide zijn opgenomen in de Natura 2000 wetgeving, zullen de termen “habitatrichtlijn-gebied” en “vogelrichtlijngebied” komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Europese Unie. Handelingen die een negatieve invloed hebben op gebieden die binnen dit netwerk vallen, worden slechts onder strikte voorwaarden toegestaan. Een vergunning is vereist. Door middel van het Nederlandse vergunningsstelsel wordt een zorgvuldige afweging gewaarborgd. De vergunningen zullen beoordeeld en afgegeven worden door het ministerie van LNV (via Dienst Regelingen) of door de provincie. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. Tot die tijd zal er echter per project beoordeeld moeten worden of er nadelige effecten te verwachten zijn voor een beschermd gebied.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De Nederlandse Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een netwerk van gebieden dat planten- en diersoorten in staat stelt zich door en tussen verschillende natuurgebieden te verplaatsen. Het netwerk moet voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat gebieden hun ecologische waarde verliezen. De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones. Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Op deze manier kunnen dieren en planten zich van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen zogenaamde Rode Lijsten samengesteld. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. Op deze manier geven de lijsten een indicatie van het belang van aanwezige planten en dieren in een gebied voor het behoud van de hele populatie. In door het ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen wordt aangegeven welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor het opstellen van compensatieverplichtingen.